

Bakgrund

Magisterprogrammet i klinisk farmaci vid Institutionen för farmaceutisk biovetenskap, Uppsala Universitet är det enda programmet i sitt slag i Sverige och Norden. Det skapades 2006 med den skotska motsvarigheten vid University of Strathclyde, Glasgow som modell. Området klinisk farmaci har på senare år expanderat kraftigt och kliniska farmaceuter är idag en etablerad och integrerad del av dagens sjukvård i stora delar av Sverige. I takt med denna förändring har även magisterprogrammet i klinisk farmaci utvecklats. Att utvärdera programmet genom en benchmarkingprocess gav möjlighet att återvända till University of Strathclyde och se utbildning i klinisk farmaci i ett sammanhang där professionen kommit ännu längre i sin utveckling. University of Strathclyde har länge legat i framkant när det gäller utbildning inom klinisk farmaci och anses vara en god förebild inom området.

Utvärderingsprocessen

Två separata bedömningar gjordes för att uppfylla universitets krav gällande intern och extern bedömning. Strategin och bedömnarna föreslogs av programansvariga och godkändes av Kommittén vid Farmaceutiska Fakulteten för Utbildning på Grundnivå och Avancerad nivå (GRUFF). En självvärdering sammanställdes av programansvariga i samarbete med studentrepresentanter och låg till grund för intervjuer under platsbesöken.

Internt bedömmarmöte genomfördes 28 september i Uppsala av Stefan Pålsson, högskoleadjunkt och excellent lärare vid Institutionen för informationsteknologi och Matilda Trodin, student vid civilingenjörsprogrammet i informationsteknologi. Vid den interna bedömningen lades extra fokus på examination. Den interna lärarbedömaren granskade studentprestationer vid muntlig redovisning och opponering av examensarbeten som ett led i den fördjupade granskningen av examinationer. Som förberedelse inför bedömmarmötet hölls ett 2 timmars förmöte. Bedömmarmötet skedde under en heldag. Vid mötet deltog tre studenter från programmet via Skype. Därefter fick bedömnarna möta fakultetens prodekan, en lärarrepresentant och en klinisk handledare. Frågor kring examinationer och övriga utvärderingsfrågor besvarades sedan av programansvariga.

Benchmarking med resa till Skottland genomfördes 3-6 oktober. Bedömare var Moira Kinnear, honorary senior lecturer och Anne Boyter, senior lecturer vid University of Strathclyde. Representanter från magisterprogrammet i klinisk farmaci var programansvariga Maria Swartling och Elisabet Nielsen samt två studenter, Sara Norberg och Maria Antonsson, som tog examen juni 2017. Första dagen fokuserade på att förstå varandras system för utbildning, legitimation och yrkesutövning. Det gavs även möjlighet att observera pågående undervisning. Under dag två hölls samtal kring utvärderingsaspekterna med kursansvariga och studenter (delvis enskilt). Under besöket gjordes även studiebesök på två olika sjukhus med observation av kliniskt farmaceutiskt arbete i praktiken samt samtal med kliniska farmaceuter och kliniska handledare.

De viktigaste slutsatserna av utvärderingen

Styrkor med utbildningen

Konstruktiv länkning och examination

Det medvetna arbetet med konstruktiv länkning där målbaserade bedömningskriterier används för examinationer bedöms vara en styrka i programmet. De interna bedömnarna, som även specifikt granskade examinationer, nämner att programmet kan anses vara en förebild inom universitetet i detta avseende.

Den specifika granskningen av examinationer innefattade en genomgång av bedömningskriterier för exempelexaminationer från de fyra ingående kurserna. Bedömningskriteriernas koppling till mål och praktisk användning i examination och studentåterkoppling granskades. Arbetssättet bedömdes ge en tydlighet kring

kravnivån och en transparent bedömning av studenternas kunskap. Individuella studieprestationer granskades för muntlig presentation och opponering av projektarbeten och nivån på prestationerna bedömdes vara hög.

De externa bedömarna lyfte användning av Objective Structured Clinical Examination (OSCE) som bra examinationsmetod för bedömning av metodmässiga och kommunikativa förmågor efter verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Vetenskapligt förankrad pedagogik och studentcentrerat lärande

Både externa och interna bedömare anser att pedagogiken som används på programmet är väl förankrad i högskolepedagogisk forskning och beprövad erfarenhet. Att programmets lärare bidrar till spridning av goda idéer genom publikationer i pedagogiska skrifter och konferenser lyfts som en styrka.

Båda bedömagrupperna lyfter specifikt studentcentrerat lärande som en styrka, framförallt hur peer learning, reflektion och återkoppling används under programmet. Särskilt lyfts progression under programmet och lärande mellan studenter på tidigare och senare del under programmet, framför allt inom projektkursen.

Yrkesanknytning

Alumnenkäten, såväl som bedömarens kommentarer, belyser att studenterna förbereds för sin framtida yrkes- och handledarroll under programmet. De pedagogiska metoderna bedöms också ge en bra grund för livslångt lärande. De externa bedömarena lyfter att lärarna är engagerade i utbildningen, känner väl till den kliniska verkligheten och arbetar för att utbildningen ska vara nära professionen.

Studentinflytande

De interna bedömarena satte fokus på studentperspektivet och gör bedömningen att programledningen är lyhörda för studentåsikter och fortlöpande arbetar med att utveckla och förbättra programmet. Deras bedömning är att programmet uppfyller kravet på studentinflytande mycket väl.

Identifierade svagheter och utvecklingsområden

Både de interna och externa bedömarena noterar en sårbarhet i programmet vad gäller bemanning, både avseende arbetsbörda och möjlighet till byte av examinator.

Studenterna upplever hög arbetsbörda och stress i perioder, något som diskuteras av båda bedömagrupperna. De interna bedömarena resonerar kring att detta förstärks av studenternas egna prestationskrav samt att examinationerna kommer under kortare tidsperioder. De externa bedömarena resonerar kring att det finns ett inslag av överexamination och examinationer på detaljnivå som riskerar att komma i vägen för studenternas lärande. De interna bedömarena kommenterar att konstruktiv länkning kan resultera i en ökning av examinationer.

Programmets synlighet och de administrativa förutsättningarna för programmet lyfts av båda bedömagrupperna, där den interna granskningen belyser att programmet inte delar kurser med andra program eller på annat sätt samverkar. De externa bedömarena lyfter att detta program skulle tjäna på att skötas administrativt på liknande sätt som andra master och magisterprogram och därmed bli synligare på fakulteten.

Vad gäller internationalisering ser de interna bedömarena det som en svaghet i programmet. De externa gör dock inte samma bedömning. De externa bedömarena lyfter istället det faktum att studenterna skriver abstract till projekt på engelska och i ett format som gäller för en inom området relevant professionskonferens, vilket ger goda möjligheter till internationalisering.

Reflektioner från internationell benchmarking

Farmaciutbildningar i Skottland sker i nära samverkan med professionen, relevanta myndigheter och professionsorganisationer. Dessa instanser påverkar och styr utbildningen i högre grad än i Sverige. Där är det till exempel krav på ett system med externa examinatore som kontinuerligt kontrollerar och upprätthåller kvaliteten på examinationer och nivå på bedömningar. Det finns även ett utbrett system för att formellt knyta yrkesverksamma apotekare till universitetet, tex via "honorary appointments", som kanske närmast kan liknas vid adjungering. På detta sätt engageras ett flertal nyckelpersoner från avnämare och man får ett ökat engagemang för exempelvis VFU-platser, handledning och undervisning.

Planerade åtgärder och utvecklingsinsatser

Utifrån de rekommendationer som bedömarna har lämnat, samt egna reflektioner från självvärdering och benchmarking har följande prioritering av åtgärder gjorts. Åtgärderna har delats in i "centrala åtgärder" som bemöter de viktigaste rekommendationerna från bedömarna och som är mest avgörande för programets kvalitet och "övriga åtgärder" som är mindre omfattande men som kan genomföras relativt enkelt även om angelägenhetsgraden är lägre. Sist följer "ej prioriterade rekommendationer" där bedömningen gjorts att åtgärder inte kommer att prioriteras under kommande sexårsperiod. Till områdesnämnden bifogas även en detaljerad åtgärdsplan med föreslagna aktiviteter och tidsplan för varje åtgärd. Denna åtgärdsplan ska ses som ett levande dokument där aktiviteter och tidpunkter kan komma att justeras under sexårsperioden för att anpassas till aktuella resurser och behov. Denna detaljerade åtgärdsplan används sedan för de årliga resultatuppföljningarna. (A Från intern bedömning B Från extern bedömning C Från självvärdering, benchmarking)

Centrala åtgärder

- För att minska programmets sårbarhet, utöka antalet lärare och examinatore på programmet samt bredda kompetensen bland lärare ^{A, B}
- För att minska studenternas upplevda stress, optimera kursmål avseende omfattning och detaljnivå, se över ev dubbelexamination samt fördelning av examinationer över tid ^{A, B}
- För att öka engagemanget bland landstingen kring undervisning och VFU-handledning samt upprätthålla utbildningens yrkesrelevans, öka interaktion med avnämare i rådgivande organ och nätverk ^{B, C}
- För att stärka kalibreringen av bedömningsnivån för skriftlig examination, genomföra granskning av individuella studenters resultat ^C

Övriga åtgärder

- För att öka synligheten av programmet, öka samverkan med fakulteten och studentkåren ^{A, B}
- För att möta studenternas förväntningar på undervisningen i farmakoterapi, utöka antalet undervisningstimmar i ämnet ^{A, C}
- För att stärka jämställdhetsaspekten på programmet, utöka jämställdhets- och mångfaldsperspektivet inom undervisningen ^{A, C}
- För att stärka studenternas uppfattning om hållbarhetsperspektivet på utbildningen, synliggöra de redan existerande inslagen i undervisning och examination ^A

UPPSALA
UNIVERSITET

Utvärderingsrapport [MEDFARM 2017/241]

Magisterprogram i klinisk farmaci 60 hp, 18-01-10

Ej prioriterade rekommendationer

Internationalisering lyftes av de interna bedömarna som en brist medan de externa bedömarna anser att de inslag som finns under utbildningen ger internationella perspektiv. Då det inte är en entydig rekommendation att aktivt öka internationaliseringsinslagen i programmet prioriteras det inte som en specifik utvecklingspunkt avgörande för programmets kvalitet.

De externa bedömarna rekommenderar att programmet tar aktiva initiativ att öka forskningsförankringen i den kliniska verksamheten och genom att erbjuda handledare kompetenshöjning inom forskning och verksamhetsutveckling. Det är en god idé som kan tas upp om intresse finns från avnämaren. I dagsläget bedöms den inte vara avgörande för programmets kvalitet och prioriteras därför inte.

Den skeva könsfördelningen av sökande till programmet lyftes av båda bedömargrupperna. För att bredda rekryteringen till programmet behöver insatser göras under grundutbildningen, tex genom att mer aktivt använda sig av manliga förebilder från området klinisk farmaci i undervisningen. Det är dock inte något som programmet direkt kan styra över och prioriteras inte i denna åtgärdsplan.

Från de externa bedömarna kommer också rekommendationer kring aspekter som är utom vår kontroll och dessa prioriteras inte. Det första är att vårt utbildningssystem inte ger möjlighet att ta ut examen på andra nivåer än kandidat och magister (i UK finns "certificate" och "diploma"). Det andra är att vårt utbildningssystem tillåter sex examinationer, vilket anses vara för många.

Uppsala, 180110

Maria Swartling
Programsamordnare

Uppsala, 180110

Elisabet Nielsen
Studierektor